

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

Утвърждавам:

Директор: Мая Зафирова

**КОМИСИЯ ПО ПРОГРАМА ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НАУЧИЛИЩЕ
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2020/2021 ГОД.**

Председател: – ЗДУД

Членове:

1. – ЗДУД
2. – педагогически съветник
3. – главен учител
4. – главен учител
5. – училищен психолог
6. – училищен психолог
7. Класни ръководители

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

Настоящата програма е приета на педагогически съвет с протокол № РД 07-12/01.09.2020 г. и е утвърден със Заповед на Директора № РД 12 – 896/02.09.2020 г., и съгласувана с Обществен съвет с Протокол № 10/31.08.2020 г.

Утвърждавам:

Директор: Мая Зафирова

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2020/2021 ГОД.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е детето/ученикът. Съвместната работа на екипи, съставени от различни специалисти, придружена от адекватни за среда и ефективни по своята функционалност мерки за намаляване на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици се обуславят от предварителен анализ на причините, водещи до тези негативни процеси, а след това и на оценка на ефикасността на съществуващите такива. Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. На основата на идентифицираните проблеми в програмата са представени конкретни мерки за реализиране на определените дейности.

Програмата за намаляване дяла на преждевременно напусналите образователната система на 140. СУ „Иван Богоров“-иновативно, гр. София е разработена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие със следните рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до 2020 г., и е съобразена с цели в сферата на средното образование, определени на областно ниво:

- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)
- План за 2019-2020 г. за изпълнение на стратегията за намаляване дела

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

на преждевременно напусналите образователната система (2013- 2020)

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- План за действие по изпълнение на националната стратегия за образователната интеграция на ученическите малцинства (2015 – 2020);
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020);
- Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество /2010 – 2020 г./;
- Национална стратегия на р България за интегриране на ромите /2012 – 2020 г./;
- Целите и задачите на „десетилетие на ромското включване /2005 – 2015 г./;
- Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за младежта,
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2020 г.
- областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане.

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 г.

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своєвременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

II. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на приобщаващото образование:

- ✓ Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
- ✓ Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.
- ✓ В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- ✓ Възгледите и мнението на детето/ученика трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето/ученикът следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.

III. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ:

Има множество фактори водещи до ранно напускане на училище от деца и ученици. Главните причини могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

- ✓ **Социално-икономически причини** като лошото качество на живот на определени социални слоеве; ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна); поради

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

задължение да гледа по-малкия си брат/сестра; използване на детето, не посещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.)

- ✓ **Образователни причини** като затрудненията при усвояване на учебния материал; слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище; наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.; възможност за обучение в професионална паралелка;
- ✓ **Етнокултурни причини** като по-ранното стъпване в брак; страх на родителите поради опасност от открадване; по-ниска ценност на образованието;
- ✓ **Психологически причини** като чувство за неуспех; отчуждение от натрупания училищен опит, неувереност в себе си; самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията;
- ✓ **Институционални причини** могат да се квалифицират като недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система;
- ✓ **Причини, свързани със здравния статус** представляват всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

- Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от училището мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

- Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане.

С изпълнението на целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- Приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- Подобрени резултати от обучението, измерени от НВО и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всеки ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности.

Постигането на определените цели и очакваните резултати ще бъде наблюдавано и измерено чрез количествените индикатори към всяка конкретна мярка.

V. МЕРКИ

1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение.

Отг.: директор, ЗДУД, кл. ръководители

2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Отг.: кл. ръководители, психолог

3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане.

Отг.: кл. ръководители, психолог

4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

учениците.

Отг.: кл. ръководители, учители, психолог

5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

Отг.: ученически съвет

6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

Отг.: кл. ръководители и родители

7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

Отг.: кл. ръководители, УКППУ, психолог

8. Разработване на механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация

Отг.: ЗДУД, кл. ръководители

9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици.

**Отг.: кл. р-ли, учители, психолог,
педагогически съветник**

10. Работа в Механизма за посещаемо и безопасно училище.

**Отг.: педагогически персонал, ЗДУД,
психолог, педагогически съветник**

VII. ДЕЙНОСТИ ПО МЕРКИТЕ

1. Дейности по мярка 1:

- Своевременно информирание за статута на ученици чрез поддържане на

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

връзка с обществени институции;

- Осъществяване на постоянна връзка с кмета на района;
- При необходимост осъществяване на посещения от страна на педагогическия персонал по домовете на деца в риск;
- Своевременно попълване на регистъра в информационната система „Админ-RS“ – отразяване процесите на записване, преместване, преминаване в друга форма на обучение и напускане на образователната система;
- Ежемесечно актуализиране на базата данни за броя на учениците и представяне в РУО.

2. Дейности по мярка 2:

- Идентифициране на деца в риск от отпадане (кл. р-л, психолог)
- Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- Осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата;

3. Дейности по мярка 3:

- Класните ръководители в началото на учебната година, след проучване, изготвят индивидуална оценка за всеки ученик в риск. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците под формата на доклад се предават на директора.
- Създаване на регистър за децата в риск в училището (информацията в този регистър може да се получи от друго училище, когато детето се премества, по служебен път).
- Формиране на екипи според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище. (В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, на УКППУ, на родителите, на учениците.)

4. Дейности по мярка 4:

- Преосмисляне и планиране на работата с родителите:
- Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява.
- Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

5. Дейности по мярка 5:

- С цялостната учебно-възпитателна работа да се съдейства за придобиване на интелектуални умения, социална култура и гражданска ангажираност, необходими за пълноценен живот на учениците в постоянно променящите се обществени отношения;

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

- Да се създадат предпоставки за личностна мотивация и ангажираност на учениците за съзнателно и активно участие в учебно-възпитателния процес, в училищните и извънучилищните дейности и мероприятия;
- Да се работи целенасочено за формиране у учениците на гражданско съзнание и социално поведение;
- Да се създадат подходящи условия и предпоставки за прилагане и развитие на различни форми на ученическо самоуправление и самоконтрол чрез училищния ученически съвет, ученическите съвети по класове и формираните във връзка с изпълнение на конкретни дейности комисии.

6. Дейности по мярка 6:

- Работа с деца/ученици и семействата им преди възникване на проблеми и рискове;
- Индивидуална работа с всяко дете в риск да отпадне от училище;
- Повишаване чувствителността на родителите към нуждите на децата и развитие на умения за тяхното посрещане;
- Конкретизиране на правилника на училището в частта му за налагане на наказания на учениците (брой отсъствия – вид наказание);
- Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата;
- Съгласуване на дейностите с ОЗД, МКБППМН, ДПС;
- Материално подпомагане на нуждаещи се семейства: безплатно осигуряване на дрехи и учебници и/или учебни помагала и пособия;
- Осигуряване на индивидуални часове за консултация за подпомагане на изоставащите деца;
- Санкциониращи мерки – спиране на социалните помощи, ако детето не посещава редовно училище;
- Специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане;
- Използване на целодневна форма на обучение;

7. Дейности по мярка 7:

- На ниво училище се извършва индивидуална работа с детето в риск;
- Ако независимо от предприетите от училището мерки, детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя писмен доклад/уведомително писмо до ОЗД за извършената работа с детето и неговото семейство;
- ОЗД предприема необходимите мерки за закрила след проучване и изготвяне

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

на план за действие.

8. Дейности по мярка 8:

Дейности, разпределени, както следва:

Учител.

- В началото на учебния час отразява в дневника на класа номерата на закъснелите и отсъстващите ученици;
- Ефективно провеждане на консултации по учебни предмети и допълнителни занимания с деца и ученици;
- Своевременно информира класните ръководители за наличие на ученици с допуснати голям брой извинени и неизвинени отсъствия по съответния учебен предмет.

Класен ръководител.

- Нанася стриктно броя извинени и неизвинени отсъствия на учениците в дневника на класа и в ученическата книжка;
- При установяване на голям брой неизвинени отсъствия своевременно информира родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- Ежемесечно писмено подава справка за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия до директора;
- Изготвя докладна записка до директора на училището относно ученици, предложени за налагане на наказание съгласно ЗПУО.

9. Дейности по мярка 9:

- Идентифициране на отпаднали ученици;
- Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;
- Работа с отпадналите и техните семейства;
- Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.;
- Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.;
- Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език;
- Създаване на адаптивна приемна среда в училище: създаване на индивидуални учебни програми за наваксване на пропуснати знания и умения;

140 СУ "ИВАН БОГОРОВ" - ИНОВАТИВНО

Област: София-град; община: Столична; София;
район "Връбница", ж. к. "Обеля-2"; ул. „Дико Илиев“ №9; 1326; директор: 02/934 4275;
ЗДУТД и ЗДАСД: 02/ 934 6449,
техн. секретар: 02/934 6450, ЗДУД: 02/934 3373
bogorov_sou@mail.bg; www.140su.com

- Допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали ученици;
- Въвеждане/реализиране на дейности за интеркултурно образование;
- Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане;
- Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище;
- Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование;
- Идентифициране на деца с изяви дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба чрез допълнителни занимания;
- Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.

Програмата е представена на педагогически съвет, проведен на и е вписана в Протокол №/.....